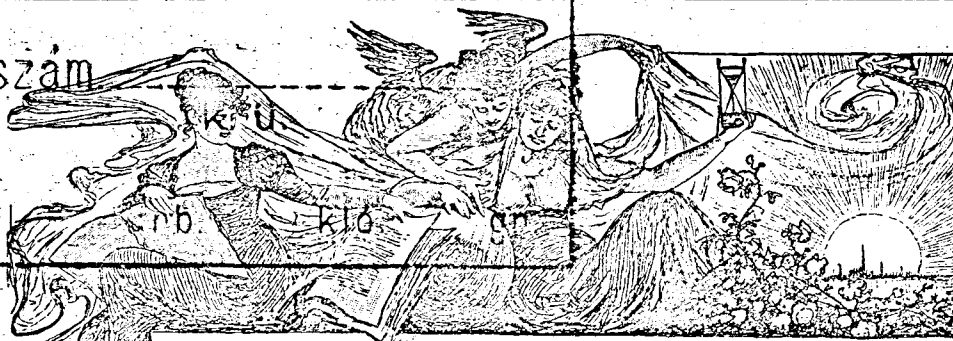

szám

Mell.

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
reklamációk és
előfizetési pénzek
küldendőik

Székelyudvarhely,

Bethlen-u. 5.

ev. ref. papi lakás.

VASÁR NAP

Vajda Ferenc

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

FŐSZERKESZTŐ:

NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VAJDA-FERENCZ,
székelyudvarhelyi ref. pap

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

A temetkezési egyesületről.

Kedves olvasó! Ezuttal nem viszek olyan messzi, mint a múlt alkalmával. Mindössze két évi munkásságról szólhatok. Jölehet évekkal az előtt már szó- beszéd tárgyát képezte, sőt volt is községünkben egy rövid életű temetkezési társulat régebben, de mert a tagsági díjak hamar elfogyának; az utolsó halott után, kinek még jutott valami a pénzből, csendes halállal kimult az egyesület is. És ez nem kevés akadály volt a mostani megalakításában. Mindenki meg volt győződve, hogy ez is halálnak-halálával mulik ki még születése előtt. Eleget magyaráztuk, gyűléseztünk, hivatkozunk példákra, de nehezen fogott tüzet a nép lelke. A szegényebbje még inkább hajlott, a gazdagabbja nehezebben. Voltak a kik igyekeztek lebeszélni a népet. A bizalmatlanság különben is nagy nálunk felé az urak iránt. Még a papja s tanítója iránt sincs bizalommal. Nem sok magyarázat kell ahoz tehát, hogy a fogadóban mért hatásosabb a beszéd mint a gyűléseken.

Mindezt az igazság kedvéért mondom el, mert körülbelül mindenütt ugyanez az eset, ha valamihez kezdeni akarunk.

A temetkezési egyesület megalkotására különben engem a következő jelenségek vezettek.

Tudvalevő dolog, hogy a halált ingyen kapja az ember, de drágán vásárolja meg. A mivel azt akarom mondani, hogy a halált rendszeren rövidebb, vagy hosszabb betegség előzi meg. A betegség már maga csapás a családra. A beteg családtag kezéből kiesik a munka. De ez nem elég. A betegét ápolni kell. Tehát nem egy, hanem egyszerre két családtag lesz keresetképtelen. Ezekhez járul

már most a gyógykezelés: az orvos, a patika. A mi kevés tőkéje van a családnak, ha hosszas a betegség lassanként felemészti. Ha nincs, akkor el kell adni a disznót, a borjút, a tehént. És ha nincs gyógyulás, a megváltó halál akkor érkezik meg mikor a család mindenéből kifosztva üres kézzel néz a vigasztalan jövővel szembe. Az ám, de még közbe jön a temetés. Minél nagyobb a gyász, minél súlyosabb a vesztesség, annál nagyobb jelentőségű a temetés. Hisz a kiket szeretünk, mit nem tennénk meg azért még halálukban is. És most jön a koporsó, a sírhely, a megásás; jön a harangozás, virasztás, torozás. Sok helyt egész dívat, meglepni a halottas házat. Azt hiszik a szegény, boldogtalan emberek, hogy segítenek azon a nyomorult családon. Nem veszik észre, hogy az a család az utolsó falatját adja ki a szájából a virasztóknak, meg a torozásra. A gyászoló család pedig utolsó erejét feszíti meg, hogy a temetés méltó legyen az elhunythoz. Akár milyen szegény, de hogy ne maradjon a jó gazda megett. Nagy dolog az a falu szája. A hazugság, a lopás, a verekedés, még talán a börtön sem akkora kissebbség mint a szegénység, vagy ép az okos számítás, nagy takarékoság a temetésen.

De a mint említém a temetésre már rendszeren kimerült a család. Ingyen pedig nem megy a temetés. Pénzt kell szerezni a föld fenekéből is. És most jön talán a legkeservebb. Adósságra, nagy kamatra; földre, házra, marhára, vagy a miért ép adják azt a pénzt fel kell venni, mert a halott nem vár. Neki már csak egy kívánsága van, de ez parancs, meghatározott időn belől megpihenni az anyaföldben.

És ekkor jön a temetkezési társulat feladata. Házalástól, kölcsönkéréstől, uzsorától, a legkeser-

vesebb helyzetében a földi életnek a legkínosabb kérdéstől, a pénzkérdéstől ment meg a csekély összeg, a mit a temetkezési egyesület nyújt azokból a fillérekből, a mit az élők adnak össze a meghalt tag emlékére vagy még jobban mondva, a mit a keresztyén szívek adnak önkényt, saját akaratukból nyomoruságba jutott embertársaik felségítésére.

Hogyan gyűl már most össze ez az összeg? Hogy alakulhat meg a temetkezési társulat?

Nálunk a következőképen. Beiratkozás alkalmával minden tag fizetett 1 koronát. Az első esztendőbe felvettük a 16 évestől a 70 évesig, kivéve a kik gyógyíthatatlan, tehát halálos betegségben szenvedtek. A 2-ik esztendőitől kezdve már csak 30 éves koráig vesszük fel a tagokat. Felvételre jelentkezett 250 tag. Ugy állapítottuk meg az alapszabályban, hogy ha 300-ra emelkedik a tagok száma, akkor 20 fillért, azon alul pedig 30 fillért fizetünk minden egyes haláleset után. A kifizetést pedig olyanformán határoztuk meg, hogy az egyesület minden egyes halál eset után ad 30 koronát és ezen összeghez még hozzá adja a meghalt által befizetett összeg felét. Ilyen formán: meghalt pl. Balázs N., befizetett idáig 10 halál eset után 3 koronát; kapni fog e szerint: $30 + 1,50 = 31$ kor. 50 fillért. Ilyenformán számítva az egyesület is erősödik, de a tagok fizetési összege is emelkedik. A mi nagyon méltányos is abból a szempontból tekintve, hogy a ki többet fizetett az többet kapjon.

A ki utána gondol egy kicsit mindjárt reájón, hogy a tartaléktőke e számítás alapján rohamosan gyarapodik. Ez azonban nem baj. Itt is áll az ifjusági egyletről elmondott feltétel: az anyagi megerősödés szüksége. De itt engem még egy magasabb szempont is vezet.

Általános ugyanis a panasz, hogy egyház-közsegeink az anyagiak hiánya miatt a szegény ügyet nem karolhatják fel úgy a mint kellene. Már ebben, hogy halál eset alkalmával segílyt tudunk nyújtani hiveinknek a szegény ügy egy része megoldást nyer, de én tovább megyek. Az én célom a temetkezési egyesülettel kapcsolatban a betegsegélyezés ügyét is felkarolni. Olyanformán, hogy ezen számítás alapján néhány fillér többlettel, ha az egyesület megerősödik, bizonyos határok közt orvosi kezelést és ingyen orvosságot biztosítanék a tagok számára. Hogyha ezt megtudjuk valósítani, hiszem hogy nemcsak a szegény ügy nyerne megoldást, de felébredne a hivekben a ragaszkodás, az önértet, az egyházas szellem, a melynek megmozgatásán most kétes sikerrel küzdünk.

Alapszabálytervezetemben, mely az egyház kerületi értekezlet 1903-ik évkönyvében jelent meg, egy pár felekezet kérdésre is. Nevezetesen a hit-hagyókra a gyermekelgérésre, a vadházasokra és a kik az egyházi áldást igénybe nem veszik, azokra nézve az alapszabály a kizárást alkalmazza. Ezért feltételként állítom fel, hogy az egyesület vezetése mindig a pap kezében legyen. Pap és tanító együtt a gyülekezet véneivel, jobbjaival a szétszórt tetemeiket újból egyesíthetik. Új szellem lengedezik mindjárt templomaink körül ha látják, hogy onnan az egyház szolgálja kezéből áldás árad szét. A szívet hasogató temetési beszéd nagyon háládatos dolog; nagymértékben hozzájárul az ugynevezett »papi tekintély« emeléséhez. Azt azonban merem állítani, hogy a legszebb beszédnél, a lehangosabb írásnál, a legsűrűbb könyveknek is felemelőbb a keresztyén cselekedet ténye. Az említett uton ez a tény nyilatkozik meg. Az emberek egyesülnek, hogy egymáson segít-

TÁRCZA.

A karácsonyfa és az itélet fája.

(Legenda.)

Az új évnek első estéjén felgyult még egyszer a kedves karácsonyfa minden lángja. A szülők boldog merengéssel ültek le a karosszékbe, a vidám gyermekek pedig nevető örömmel táncoltak körül a Krisztusfa fáját és háládatos szavakkal köszöntették az ő szép ajándékait.

Midőn utolsó lobbot vetettek a lángok és már csak a szoba lámpája terjesztette szét barátságos világát, a kedves kis bogarak, ajkukon elhaló sóhajjal, letelepedtek a drága jó nagyapó lábailhoz, a ki nekik annyi szép mesét szokott mondani és kérték esdő szavakkal: édes nagyapó, mondjon nekünk mesét a karácsonyfáról.

A nagyapó szeretetteljes mosolylyal végig tekintett az apróságokon; azután elgondolkozott, majd így kezdte beszédét:

Réges-régen, mikor a kicsi Jézus Bethlehembben Juda nemzetségének várossában született, napkelet felől bölcsek jövének, mert látták az ő

csillagát napkeleten és eljövének, hogy neki tisztességet tegyenek. Az írás szerint, a csillag az egész nagy hosszú uton előttük jár vala és a midőn látták volna azt Bethlehembben egy házlelt megállani, igen nagy örömmel örvendezének: És bemenvén a házba, megtalálták a gyermeket Máriával az ő anyjával és leborulván tisztességét tőnek neki és az ő kincseiket előhozván adának neki ajándékot: aranyat, temjént és mirhát. Majd pedig tisztességtételket elvégezvén, boldogan hagyták el a hajlékot, mivel hogy látták az ő szemeik a Krisztust, a ki megigértetett!

A hajlékból kijöve az öregebbik bölcs szeméit az égre emelte, majd vevé az ő botját, a mely hosszú vándor útjában gyámola volt és őtet céljához elvezette és beütte a földbe. Megáldá pedig a fát, így szólván: Te fa, verj gyökeret a földbe, azután nőjj magasra, sudar sátorod emelkedjék fel királyi magasságba, legyen ékességed az örök ifjuság, zöldelj, virulj mindörökké! Illatod legyen balsam, vágyjanak utánad a betegek és te gyógyisd meg őket! Te légy a családok élő hitének, szent örömeinek jelképe; Karácsony estéjén gyuljon fel ágaidon a karácsony lángja, ágadközé helyezkedjék a szeretet adománya! Te légy a Krisztus fája! És úgy leve... Ez kedveseim a karácsonyfa története.

hessenek. Részvétellel fordulnak bajban lévő testvéreik iránt, nem szóval nem üres biztatással, de cselekedettel. Ez pedig evangéliomi törvény. En láttam már ennek a törvénynek a hatalmát a koporsó mellett és nyugodt lélekkel ajánlom, hogy minden egyházközségünkben, de különösen a filiális és szórványos egyházakban minél hamarabb alakítsuk meg a temetkezési, és ha lehet ezzel kapcsolatban a betegsegélyző egyleteket is.

Koronka.

Kovács László.
ref. pap.

Elnöki megnyitó.

A kovásznai ref. egyházközségnek 1905. január 14-én tartott egyházi estélyére.

Nagyérdemű közönség! A midőn a kovásznai ref. egyházközségünk keblí tanácsának határozatából a már közel 100 éves templomunk megújításának és fűthetővé tételének költségeire rendezett ezen első egyházi estélyünket hivatalos állásomból kifolyólag megnyitni szerencsés volnék, legyen szabad néhány szóban megemlékezni templomunk építésének akkori körülményeiről, melyek minden tekintetben igazolni fogják keblí tanácsunk mostani törekvéseit, midőn szintén a nagyérdemű közönség kiapadhatatlan áldozatkészségére, pártolására alapította tervét.

Lapozgatva egyházközségünk levéltárában egy megsárgult és megszakadozott lapra akadtam, mely az 1808-ik esztendőben történt földingásról és e földingás következtében a régi templom tornyának oly mérvű megrongálásáról emlékezik meg,

De, ügyeljete csak jól ide, van még egy más fa is, a melynek története Krisztusunk földi életével kapcsolatban áll. Ez a történet már szomorú, nagyon szomorú . . . Mint tudjátok az áldott Jézus 12 tanítványt választott magának ezeket oktatta, mindég maga körül tartotta és mivelte lelküket. Mind ezt azért tette, ha majd ő elmegyén a mennyei Atyához, ők hirdessék majd Istennek szent akaratát az emberek között.

Szerették is nagyon a tanítványok áldott mesterüket, készek lettek volna érte életüket is feláldozni. És, hogy is ne szerették volna, hiszen Jézus érettük élt, lelküket gazdagította, szívüket boldogította. Ugy éltek ők együtt, mint egy kis család, együtt járták az országot mesterükkel, ki mindenütt tanított, gyógyított és jót cselekedett. A tanítványok csodálattal vették körül mesterüket, egyszer a többek között Péter szent elragadtatással így kiált fel: Bizon te vagy az Istennek ama egszülött fia, Uram!

És lássátok egyik a tizenkettő közül, mégis rut önzésből 30 ezüstpénzért, — Judás elárulta mesterét . . . Krisztus urunk, mint tudjátok kedveseim keresztre feszítettetett, de a jó Isten azután az ő szentfiát megdicsőítette, felemelte az égbe.

Judásnak azonban az árulás díjában nem volt haszna. Szünet nélkül vádolta lelkiismerete.

mely a torony leszedését vonta maga után, jelentve a vizitáció előtt nemes Bogdány Sámuel domesztikus kurátor, hogy a »torony leszedése és a Parochiális körül teljesített reperatio 258 mf. 44 dénárba« került.

Ekkor már elodázhatlanul szükséges volt, hogy a hívek, hogy e község lakószai komolyan gondolkodjanak a templom építés költségeiről. Nem czélom itt untatni a n. é. közönséget azzal a nagy, azzal a lelkes buzgóságból eredő küzdelem leírásával, melyet egy bár akkor is népes, de épen anyagi erővel nem rendelkező egyház hívei vettek meg az önadóztatás terheivel, csupán egyes, karakterisztikus idézeteket hozok fel, melyek ama kiapadhatatlan forrásokról tesznek tanubizonyságot.

Az 1811. február 5-én tartott számadás-vizsgálat a napi költségeken kívül, már így szól: »Ezek felett vagon az Ekkliának az ujonnan építendő templom és torony építésére 720 mf., melyet vettenek be a F. K. Gubernium engedelmével lett kéregetésből. Ugyan a Fő. T. Püspök urnak megengedéséből Actualis Fungus pap nem lévén s fele kepe vagy papi fizetés a templom építésére fordíthatván abból jött be e máj napig 1901 mf. 10 dr.«

Az 1812 év már a templomépitési előmunkálatokban, anyagbeszerzésben látja szorgalmatoskodni a híveket, kik e czélra 600 rénes forintot adnak össze alamizsna pénzgyanánt, a papi félkepeből 1585 rftot takarítanak meg.

Ez évben már Titulált Márkus József Deák traetualis inspector kurátor jelzi, hogy: a nála lévő depositumokból a jövő tavaszon az építéshez hozzá lehet fogni.«

Nem volt nyugta sem éjjel, sem nappal, egy hang a lelkében azt sugdosta: Gyilkos vagy Judás, te hitvány pénzért elárultad jóltevődet, mesteredet!

Aztán, lelkének belső gyötrelmei, halálba kergették, öngyilkos lett!

Az a fa pedig, a melyen életét elemészteté, — bár nem volt lelkes valóság — egész valójában megrendült, hogy ő kell hordozza a világ legnagyobb bűnének terhét.

Kedves bogaraim, szólott a nagyapó, az ítélet fája a nyárfa lett, azért reszket azóta mindég a nyárfa levele. — Jelképe azóta a reszkető nyárfa-levelé, a bűnös ember lelkiismeretének.

Kedveseim, mindezekből az a tanulság: legyenek jók szeressétek Jézust, ki nektek karácsonyfát hozott és sok, szép ajándékot, mert ő hozza el azután nektek . . . a legszebb kincset, hogy ha jók lesztek azt t. i., hogy titeket szülőitek és a jó Isten is szeressen. Nőjete azért a jóságban, hogy lehessen a ti életetek egy örökké zöldelő karácsonyfa: az emberek, haza és a jó Isten javára. A bünt pedig elkerüljétek, — mert jaj annak a ki bűnös, annak lelkiismerete többé nem lehet nyugodt, — reszketni fog mindörökké, mint a nyárfalavél.

Péchy Árpád,
brassói ev. ref. lelképásztor.

Ugyanezen évben a három éven át ürességben levő papi állomás addigi káplán: Tiszteletes Cseh András urammal a protestánsoknál akkor divó »papmarasztás« útján azon »kötés mellett« töltetik be, hogy »bár eő kegyelme actualis papnak is elegendő volna«, oly módon választatik, illetve marasztaltatik meg, ha még egy évig fél kepeért szolgál, mivel a másik fél kepe még a templom építéshez szükségeltetik, melynek instantiája a Fő Tisztelendő Püspök ur előtt van.»

Nem hagyhatom említés nélkül, hogy a polgári község kimutatása is minden évben kissé nagyobb segélyezéssel járult a templom építéséhez.

És a midőn még a hivek családonként, illetve páronként e célra még 5 mf.-tal is megrovattak, a midőn az építéshez szükséges munkaerő is megállapítva, az építőmester Miller Ignáncz kőmivesspallér megfogadva volt, akkor jött még az igazi próbatétel, melyben csakugyan megkísértetett a kálvinista hitbuzgóság.

Mars hadisten robogó szekéren, száguldó paripákkal rohant végig Európán; kimélet és válogatás nélkül követelve áldozatait Európa minden nemzetétől! Elvonva a szelidebb erények oltárain áldozni kívánó sziveket; el a gyermeket édes apjától, a férjet hitvesétől, a vőlegényt menyasszonyától, s oda dobva bünbölő ágyuk, ropogó gyerekek torka elé; vértől ázott, vértől itasult harczosokat nevelve belőle. Mnemosyne leányai elhallgattak, hárfájukat, akasztották fűzfákra. Csupán Klio iratekeresével és Melpomene buzogányával jelezték, hogy e világrész hadakutjává vált, hogy nemcsak egyesek, de egész népek, nemzetek előtt vonult fel tragikus jelenésekre az élet színpadának függönye.

A napoleoni hadjáratokból és következményeiből magyar nemzetünknek, s közelebről székelly katonai végvidékünknek is kikellett vennie osztályos részét.

A munkabíró férfiak komoly hadtusában, tornajátékokban, fegyverforgatásban merítették ki erejüket, s így a templom építés nehéz munkájához alig serdülő gyerekek, lóra ülni, fegyver alá menni képtelen öregek és gyöngé nők emelték a kő kolosszusokat, törték, rongálták gyenge, vagy már elgyengült testöket, hogy emelkeljenek a falak Isten örök dicsőségére, az ur jóvoltának hirdetésére és prédikálására a későbbi nemzedékek előtt is annak, hogy az igazi »hit csakugyan képes hegyeket mozdítania ki helyökből, csakugyan képes csodákat művelni.«

De nem üritett ki még egészen a keserű pohár!

Az 1811 február 20-iki patens a pénzértékének harmadára szállását a devalvatio rettenes csapását elhozta ám a templomot építettő kovásznai hivekre is. Erről emlékezik meg az 1813 évi febr. 23-iki vizitacionális gyűlés előtt »inspector kurator Tiszt. József Deák Atyánkfia«, — midőn elészámálva a kőmivesspallérnak, téglavetőknék stb. fizetésben és intertencióban: liztben, szallonnában árpa- és köleskásában való járandóságait, — végül így szól: »Az egész itten felneve-

zett summák vétettettek az Bánkó-czédulának nominális válóra (értéke) szerint, minthogy depositumban is úgy féttetett volt. Eszerint már most a kiadott 424 mflor 80 pénz minthogy nominális válorban volt, cambialis válorban vev teszen: 84 mflor 90 pénzt.«

Képzeltetni a pénz értékének illetén csökkenése mellett azt a rettenetes drágaságot, mely vasmarokkal szoritotta össze a föld népét, azt a kimondhatatlan aggodalmat, mely a templomot építettő kovásznaiakra, templomépítési célra meglevő készpénzüket értékének összezsugorodása által nehezedett!

De a Mindenható Isten gondviselőkeze megsegítette az ő hajlékának építésén fáradozó gyermekeit. Tulfeszített erővel, áldozatkészséggel, buzgósággal csak megépült a hajlék, az Ur dicsőségének hajléka, a hívő lelkeket idvességre vezérlő ama menyország kapuja; úgy, hogy az 1816. évben már a leszámolás előtt állott építő és építető. Az 1817. év febr. 25-én a még hiányzó 439 mf. 8 dénárt «a hallgatók önkénytes adományából» gyűjtötte ki az egyházelöljárósága, a mikor is Székely Mózes megyebírónak és József Deák kuratornak »Isten háza építése körül való buzgóságát és sok fáradozásait« hálás köszönettel honorálta a tractuális synodus.«

De nem folytatom n. é. közönség! A mi számunkra is juttat az élet küzdelmeket, de nekünk sem szabad elfeledkezünk öneink munkás hitéről, Istenbe vetett bizalmáról. — Nekünk is építeni, javítani, fejleszteni elgyengült idegeink, testi szervezettünk szerint valóvá kell tennünk templomunkat. Boldogok mi, kik nem harczizőrej, hanem vigmuzsika-szó, nem nyomorgató inség, hanem dal, zene és táncz közepette áldozhatunk hitünk templomára!

- Oh! Jőjjetek: Terpsichore, Érató, Eüterpe! legyetek segítségükre a ti atyátoknak is, a mi atyánknak is háza építésében.

En pedig n. é. közönség! ez estélyünket még e szavakkal nyitom meg: vig mulatást kívánok mindnyájuknak!

Kovácsnán, 1905. január 14.

Ignáncz László,
ref. pap.

Ha tervünk mind sikerülne...

Ha tervünk mind sikerülne,
S a sok csapás elkerülne,
Akkor veszne éltünk bája —
Minden éke tova szállna.

Hol küzdés van, ott az élet,
Küzdelem az, a mi éltet,
Kevés annak, — ki nem tartja —
Emberjoga s öntudatja

S ki e nélkül nagy fényt remél,
Annak hamvat hord csak a szél,
Boldog, kinek száz vész között
Ép bizalma meg nem törött

Mert bár törjön ránk a gazság,
Fényt derít rá az igazság,
S szebb a fény, ha kemény a harc
Édes siker a vert kudarc.

Kedvünk szívünk attól éled,
Ha sikert így nyer a lélek.
Nemes szívvel és lélekkel,
A gonosztól félni nem kell.

S így a rossznak bűnös serge
Kitartással meg lesz verve,
De a ki nem küzd emberül,
Az életben az elmerül.

Kertész Albert.

Hazai krónika.

— 1905. jan. 25. —

A képviselő választások eredménye, jó részt, már tudva lesz, mire ezek a sorok napvilágot látnak. A pártok már hajlíthatatlanok, kapacitáltni nehezen lehet az embereket. Azonban az utolsó pillanatok sok meglepetést fognak eredményezni. Elbuknak azok, kiknek megválasztását bizonyosra vették és meglesznek azok, kiknek kevés reményük volt a győzelemhez. Így szokot történni minden választás. A politikai jósok azt mondják, hogy a kormánynak, ha lesz is többsége: nagyon kevés lesz. Az ellenzék arra számít, hogy legalábbis 200 kerülete lesz. Ez esetben a kormány többsége 13 lenne. Szerencsétlen szám. Ám ez, mint mondók, mind csupa számítás. Jan. 26-ika, s a rá következő két-három nap mondja meg az eredményt. Akár melyik párt legyen a győztes: legyen a magyar nép között egyetértés és békesség.

PAP KÁROLY, 1832–1905.

nem szándékosan történt. Ez volt az első jele a forradalomnak, melynek a katonaság nagy része is meg van nyerve. A nép el van árasztva forradalmi iratokkal. A munkás nép gyárakban, vállalatoknál ezrével hagyja oda a munkát. *Gappan* lelkész, a munkások vezérének vezetése mellett 15 ezer munkás indult a csári palota felé, hogy egy kérést adjon át a csárnak. Azonban nem bocsátották be. A katonaság lött. A nép ezrével hullott el.

A nép a csárt és csárnét halálra ítélte. A csárné, látva a veszedelmet, kérte az urát, hogy adjon szabadságot a népnek, de a csár azt felelte: megesküdtem, hogy őseim nyomdokain haladok.

A csári pár készen áll minden perczben, hogy az országból kimeneküljenek. Pétervárt kihirdették a statáriumot és Vladimir nagyherceg a legnagyobb kegyetlenséggel hajtja végre a csári parancsot. Azonban a katonaság sok helyen megtagadta az engedelmességet. A felkelők száma meghaladja a 150 ezeret.

A keleti harcztérről nevezetesebb esemény hire nem érkezett. Port-Arturt fokozott erővel javítják a japánok Tengeren és szárazföldön csatára készülnek — ha ugyan Oroszország belmőzgaloma megengedi az oroszoknak, hogy megütöközzenek.

Mennyibe kerül egy angol katona? Az angol hadügyminiszternek a parlamentben tett kije-

lentése szerint egy angol gyalogos sorkatona évi eltartása 1248 koronába, egy lovas katona eltartása (lovával együtt) 1808 koronába kerül. Az önkéntes gyalogos csak 144 koronába, a honvéd 432 koronába kerül. Miután ezen számítás csak a béke idejére szól, a dél-afrikai háború tartama alatt mozgósított angol sereg bizonyára kétszer annyiba is kerülhetett. Ily formán könnyen megérthető, hogy Angliának I. Napoleon ellen viselt összes háborúi nem kerültek többbe, mint a dél-afrikai hadjárat.

Oroszországban kiütött a forradalom. Az a megdöbbentő hír érkezik a nagy Oroszországból, hogy ott kiütött a forradalom. A míg keleten az orosz fegyvert csupa vereség, csupa szegény érte: az alatt a nyomor, a szolgaság, a szegény, a zsarnokság előkészítette a forradalmat. Közelebről egy nagy katonai szemle volt. A tüzérségnek löni kellett. Az ágyuk olyan szerencsétlenül sülték el, hogy a csár sátrát szétrombolták. Véletlenül mondják az esetet. De az nem véletlenségből, ha-

Japáni árverések alkalmával senki sem szokott beszélni. Minden vevő az általa ígért árat neve aláírásával egy darabb papirosra jegyzi fel, melyet egy faládba dugnak. Ha már senki sem ígér, az árverező a ládát felnyitja, és az elárverezendő tárgyat annak adja át, ki a legmagasabb árt jegyezte papirlapjára.

Világkrónika.

Egyházi élet.

Nyilvános számadás. A kovásznai ref. egyházköztség folyó hó 14-én templomának kijavitása és fűthetővé tételére műsoros estélyt rendezett, mely alkalommal bevétel volt: 968 kor. 20 fillér, kiadás: 259 kor. 43 fil. Tiszta jövedelem: 708 kor. 77 fillér.

Felülfizettek ez alkalommal: Gróf Haller János 30 kor. Földes György 5, Bekk Mór 4, Ignác László 10, Erdélyi erdő ipar részvény tartsaság 40, Séra Lajos 20, Péter Károly 6, Bodor János 10, Nagy Imre 2, Dobai János 6, Barabás Benedek 5, özv. Csutak Ferenczné 1, Jénáki János 2, Csekme Albert 1, Morvay Endre 2, Deák Sámuel 4, Gazda Béla 4, Deák Imre 10, Nagy György 1, Prokop Lajos 1, Deák Dénes 1, Dr. Vajna Gábor 10, László Sándor 1, Simon Pál 1, Ebergényi Gyula 8, Hollaky Attila 5, Gazda Károly 2, Moskovicz Márton 5, Bányai József 1, Deák Benedek 5, Bajkó Barabás 20, Bajkó György 2, Szonda László 1, Hadnagy Vincze 4, Dr. Bartha Imre 30, Deák László 5, Sylveszter Károly 2, Sándor József 98, Dr. Morvay István 5, Izsák József 1, Ugron János 1, Deák Albert 1, Korondi Árpád 1, Deák Domokos 5, Rényi Ármin 3, Begidsán Manó 1, Lászlóffy Antal 4, Csia Károly 2, Cseh Imre 2, Dr. Zakariás János 98, Dr. Hinléder Fels Jenő 8, Jakab Tibor 2, Dr. Czeglédi Miklós 3, Dávid Anna 2, Csia György 10, Kovács Károly 20, Dr. Bartók György 25, Miskóltzy Vilmos 10, Gál Domokos 5, Bartha János 5, Magyarósy Pál 4, Hollanda Péter 2. legifj. Deák Károly 2, Szász Mihály 5 korona X. Y. 20 fillér.

Fogadják ugy az estély műsorában szives közreműködők, valamint a kegyes felülfizetők az egyházköztség előljáróságának leghálásabb köszönetét. Kovászna, 1905, január 21. Ignác László ref. lelkész.

Államsegély az oláhoknak. A »Debróczeni Prot. Lap« írja a következőket: A balászfalvi gör. kath. püspöki egyházmegye lelkészei részére a nevezett egyházmegye konzisztóriumához 204.025 kor. államsegély érkezett le. Ezen államsegélyben 615 lelkész részesül. A legnagyobb államsegély 1200 kor., a legkisebb 35 kor. Az egyházmegye területén félannyi gör. kath. oláh sem lakik, mint a mennyi magyar ref. a tiszántuli kerületeiben. A mi segélyünk mégis 126.000 kor. Sokat mond ez a kis statisztika!

A brit és külföldi biblia társaság a Mand-suriában megsebesült és megbetegedett orosz katonáknak körülbelül 17,000 kötet szentírást küldött a szentpétervári téli palotába. A czárnó igen meg volt hatva a társaság figyelme által s megköszönte. Az orosz tiszték a legnagyobb előzenyességgel maguk segédkeznek a könyvek szétosztásában. Ujabb bizonyítéka ez az angol biblia társaság ismert sokoldalú tevékenységének, mely az egész földkerekségen mindenütt megjelenik, a hol rá szükség van.

Életigazságok

Gyakran tedd magadnak e kérdést: mi fogatkozás van bennem?

A gazdagnak kétszeresen kell vigyázni, hogy az erényhez hű maradhasson.

Ne távozz el Jézustól, ha szintén ugy tet-szenék is neked, hogy igen sokat követel tőled. A jutalom megérdemli a fáradságot.

Gyalázatos ember az, a ki midőn segíthetne, még azt kérdegeti: kicsoda felebarátom nekem?

Ne csak szánakozzunk a nyomorultan, hanem segítsünk is rajta.

Midőn legnagyobb a veszély, Isten gyakran onnan küld szabadítót, a honnan nem is gondoltuk.

Imádságainkkal nem a változhatatlan Isten akaratát megmásítani, hanem a mi magunkba Isten akaratán megnyugvást költeni törekedjünk.

A Jézus szellemében mondott imádság mindig áldásteljes.

Kérdés: állva, ülve vagy térdelve imádjuk-e Istent? Felelet: benne bizó és alázatos lélekkel.

Az önhittnek még imádsága is kárhuzatos.

Minden jó ember szereti a gyermekeket; mert gyönyörködik ártatlanságukban és elfogulat-lanságukban.

A kiseddek élénk tulvágya és korlátlan bi-zodalma szent legyen előtted. Jaj annak, a ki ezek-
kel visszaél.

Gondod legyen rá, hogy magzataid Jézus országa tagjaivá növelődjenek.

Mai képünkhöz.

A református egyház egyik legkiválóbb szó-nokát és munkását veszítette el e héten Pap Ká-
roly budapesti ref. lelkészben. Hetvenkét éves ko-rában hirtelen hunyt el a nagytehetségű, komoly, puritán életű, az ékesszólás adományával nagy mértékben megáldott férfi. Még a november 8-iki istentiszteleten együtt volt ahivekkel, az egészsé-
gesnek s erősnek látszó, alig 60 évet mutató lel-
kipásztor, kinek szónoklatait 21 éven át oly sze-
retettel hallgatták, s 11-ikén már koporsójában fe-
küdött.

Életrajzi adatai a következők: 1832-ben szü-
letett Hartán Pestmegyében. Iskoláit Dunapatajon,
Halason és Kecskeméten végezte, gyakran része-
sülve kitünő tanulásáért s jó magaviseleléért sti-
pendiumokban. 1856-ban theologiai vizsgáit letéve,
külföldre ment, a hol két évig Halléban, Utrecht-
ben, Zürichben hallgatta az egyetemeket, közben
hosszabb körutat is téve Angol- és Franciaor-
szágban; 1858-ban hazajött s előbb Báthori Gábor
püspök, 1859-ben Fördös Lajos kecskeméti lelkész
káplánja lett. 1860-ban a halasi gimnáziumhoz
hívták meg tanárnak, hol latint és görögöt tanított.
1862-ben Török Pál püspök vette maga mellé,
ugyanaz évben theologiai tanár lett. 1863-ban fe-
leségül vette Török Ilonát, a püspök leányát.

1865-ben gyengélkedése miatt vidékre vágyódván, elfogadta a laskói gyülekezet meghívását, a mely baranyai egyházban a nagy reformáció idején annyi kiváló predikátor működött. Itt működött 1874-ig, a mikor Szigetszentmiklósról választották meg lelképásztornak. 1884-ben Török Pál püspök halála után budapesti lelkész lett. Halála napjáig bírva a budapesti ref. polgárság közbecsülését és bizalmát, s mindvégig megtartotta szellemének frissességét s szonoki erejét.

Több munkát is irt. Ismeretesek imakönyvei, melyeket »Esti Harang« és »A vándor útja Istenhez« czimen adott ki. Predikációi egy része »Alkalmi és ünnepi predikációk« s »Kalászkok az élet kenyéréhez« című művekben jelentek meg s nagyon sok van még kiadatlanul kéziratban. Irt több iskolai kézikönyvet, továbbá czikeket és tanulmányokat a Protestáns Egyházi és Iskolai Lapokba.

Temetése folyó hó 13-ikán délután ment végbe, mely alkalommal a Kalvin-téri templomban Benkő István rákospalotai lelkész tartott megható gyászbeszédet, a Kerepesi-temetőben pedig Máty Lajos esperes mondott szép bucsu-szavakat, a munkás élet után nyugovóra tért lelképásztor kopersója fölött.

Vegyes hírek.

A magyar királyi testőrdarabantok egyenruhájára nézve báró Fejérváry Géza darabantkapitány és a fölkért művészek abban állapodtak meg, hogy megyszín-posztóból készül az atilla és magyar nadrág, hozzá rojtos sárga bakkancs a legénységnek, ugyanolyan öltözék, de hosszú száru magyart csizma a tiszteknek. Az atilla fölé jó fehér posztóból a Zrinyi-mente (azaz kurta ujjú, nem félválnál hordott, de az atilla fölé felvett) magyar aranyvitéztkötéssel, egyszerűbb a legénységnek, díszesebb a tiszteknek. Ezt kiegészíti a fehér ércsisak, csúcsos, hasonló a koronaörökéhez, alul a szemellenző fölött sastollal. Fegyverük félig hajlott magyar kard, azonfelül a legénységnél alabárd. Ezt az egyenruhát csakis ünnepélyes alkalmkor, a palota belső szolgálatába fogják hordani a testőrök, míg a rendes egyenruhájuk valószínűleg hasonlítani fog a huszártisztekéhez.

A budapesti házak jövedelme. A fővárosi statisztikai hivatal számadása szerint a magyar fővárosban levő házak bérjөvedelme az 1903-dik esztendőben 102 millió korona volt. A háziurak tehát ennyi koronát vágta volt zsebre, hogy azután abból fizessék az adókat és — ami fő — az adósságokat. A 102 millió korona bérjөvedelemből tulajdonképen csak 49 millió korona után fizettek adót, mert a többi a házbéradómentes új házakra esett.

Alkoholelles kongresszus. A kongresszus az évi szeptember 12-től 16-ig Budapesten fogja ülésait tartani. A kongresszus elnökségét most Márkus József főpolgármester vállalta el. Az ifju-

sági egyletek nagyon jól tennék, ha addig mindenfelé alkoholelleses szakcsoportokat létesítenének, mert, tagadhatatlan, hogy a magyar nemzetnek legnagyobb ellensége az alkohol és a bűn.

Kárpótlás Rákóczy hamvaiért. A lazarista szerzetesrend addig nem volt hajlandó megválni a Rákóczy és bujdosó társai hamvaitól, míg a magyarállam ezért kárpótlásban nem részesíti. A rendnek ugyanis a szent hamvak látogatásából tetemes jөvedelme volt. Igaz, hogy Rákóczy és fia József herczeg, továbbá Bercsényi s több bujdosó kurucz annak idején jelentékeny alapítványokat tettek a rend számára, de azért a miniszterelnök nemzeti ajándék gyanánt mégis megajánlotta a rendnek ötvenezer frankot, amit a rend köszönettel elfogadott. Az átadási szerződés szerint ez összeget a galotai lazarista templom renoválási költségre fordítják. A francia szövegű szerződésbe pontosan fel vannak sorolva ama kurucz nagyok, kiknek hamvait hazaszállítják. Ezek: Thököly, Rákóczy és fia József herczeg, Zrinyi Ilona, Bercsényi felesége Csáky Krisztana grófnő, gróf Eszterházy Antal és Sibrik Miklós. Keresték Mikés Kelemen hamvait is, de azt már nem lehetett megtalálni, valamint Komáromi Jánosnak, Zrinyi Ilona és Thököly Imre hűséges titkáranak hamvait se. Ezzel tehát véget értek a tárgyalások a lazarista-renddel, az aláírt szerződés immár a magyar kormány kezében van s a szent hamvak hazaszállítása a tavasszal országos ünnepély keretében okvetlenül megtörténik. Most már csak az okoz gondot a kormánynak, hogy vajjon az összes hamvakat a kassai dóm-ba temessék-e el, avagy figyelembe vegyék Késmárk városának kérelmét, amely azt kívánja, hogy késmárki gróf Thököly Imrét az ottani ev. templomba temethesse.

Gyilkosság Kolozsváron. Kolozsváron együtt mulattak a múlt napokban a hostáti legények. Táncz után szokás szerint, betértek egy pálinka mérésbe. Ezek között volt Benedek Károly 18 éves fiatal legény is. Nem sokára egy másik csoport legény tért be ugyan oda. Köztük Székely István is, ki veszekedő, részeges természetéről volt ismeretes. Bele kötött most is Benedek Károlyba. Benedek menekülni akart Székely elől. Ez meg utána szaladt és az utcán megtámadta. Kést rántott reá. Benedek se volt rest, s mindön a kést meglátta, ő is elövette a magáét és gyorsan néhány szurást mért Székelyre, a ki erre elesett és nem sokára meg is halt. Benedek önként jelentkezett a rendőrségen. Ime, így mulat a magyar legény! Magyarok, testvéreim, mikor viaskodtok már az isten igéjével?!

Borzalmas halál. A marostordavármegyei Holtmaros községben borzalmas halállal múlt ki egy Bocskai János nevű ember két éves gyermeke. A gyermek a forralt vízzel telt üst közelében játszadozott és egy őrizetlen pillanatban belebukott az üstbe. Mikor szülei észrevették és kihuzták az üstből, akkorra már halott volt a súlyos égési sebek következtében. A hatóság a félévett jegyzőkönyvvel együtt áttette a bírósághoz a vizsgálat

tovább folytatása végett, hogy kiderítsék, kit terhel a gyermek szörnyű haláláért a felelősség. Szülők, legyenek gondotok a ti magzataitokra, nehogy a lelkiismeret szava mondjon ítéletet felettetek.

Megfagyott kortes. A kortes élete se mindig gyöngyvet. Kaszab János csákvári gazda például korteskedni járt a kerületben a kormánypárti jelölt érdekében. Egyik nap aztán borgőzös fejjel, becsudálkozva, körutjáról hazafelé tartott s utközben a kocsiján elaludva, megfagyott.

Kétszáz ezer koronás sikkasztás. A bártfai takarékpénztárnál nagy sikkasztást fedeztek fel egy véletlen következtében. Néhány nap előtt ugyanis az a figyelmeztetés érkezett a takarékpénztár felügyelő bizottságnak elnökéhez, hogy jó volna megvizsgálni a takarékpénztár értékpapír-állományát. Ez meg is történt s ekkor a kínos meglepetés érte a rovincsolókat, hogy a takarékpénztár értékpapír-állományából, a mely közel 350 000 korona, 200 000 korona értékű állampapír hiányzik. A sikkasztást Toperczer Albert vezérigazgató követte el, ki nagyban játszott a börzén és mindig vesztett. Toperczer felajánlotta vagyonát a kár megtérítésére, de így is 80 ezer korona hiány van.

Hasznos tudnivalók.

Kik szabadulhatnak meg a tényleges' szolgáltatási kötelezettségtől? A szolgáltatási kötelezettség teljesítése tekintetében kedvezményre a következők tarthatnak igényt:

1. a papnövendékek, a papjelöltek, a felszentelt papok, az alkalmazásban levő lelkészek, segédlelkészek, és a papi jelleggel bíró tanárok;
2. a tanítójelöltek és tanárok, valamint a tanítóképzései növendékek;
3. az öröklött mezőgazdaságok birtokosai;
4. a kik a családra nézve nélkülözhetetlenek.

Mindezekre nézve a kedvezmény abban áll, hogy a póttartalékba osztatnak be, s béke idején a kivételes tényleges szolgálattételre való behívástól felmentetnek.

Lássuk először az öröklött mezőgazdaságok birtokosainak kedvezményét.

Tényleges katonai szolgálat alól felmentetnek és nyolcz heti kiképzés után póttartalékba beosztatnak azok a földbirtokosok, a kiknek olyan földbirtokuk van, a mely

1. a mezei gazdaságok osztályához tartozik.

2. Ha annak birtokába örökség útján jutottak (akár rokonok, akár idegenek után.)

3. Ha abban maguk gazdálkodnak.

4. Ha ezen gazdaság jövedelme egy öt tagu családnak önálló eltartásra elegendő, de viszont nem haladja túl ezen jövedelemnek négyszeres mennyiségét.

Ennek a jövedelemnek azonban tisztán magából a birtokból kell kikérülni, mert ha az derülne ki, hogy az öt tagu család eltartására elegendő jövedelem csak máshonnan, például házból, üzletből, napszámból, fuvarozásból stb. eredő jövedelemmel együtt véve áll elő, akkor a kedvezményt nem adják meg.

Jó lesz itt azt is alaposan megérteni, hogy a kedvezményre igényt nyújtó birtoknak öröklöttnek, vagy öröklött természetűnek kell lenni. Nem ér tehát az semmit a szabadulás céljára, ha az apa, anyja, vagy szülő, vagy más rokon, egy a feltételeknek máskülönbén megfelelő birtokot sor alá kerülő fiára átírat. Ezt sok helyen megteszik hozzá nem értők tanácsára a fiukat szabadítani vágyó szülők, de hát hasztalan, mert a birtoknak öröklöttnek kell lenni, örökölni pedig csak elhaltak után lehet.

Magától értetődik azonban, hogy az ilyen átírt birtok, ha az utolsó birtokos, a kítől az illető védköteles azt átvette időközben elhalt és a birtokot az örökösödési jog szerint különben is őt illette volna, — öröklött minőségűnek tekintik.

Azt is tudni kell, hogy ha a védköteles egyik elhalt szülőjétől a birtoknak csak egyik felét örökölte, a másik felét pedig még életben maradt szülőjétől vette át, — ez a szerzési mód is úgy tekintik, mintha örökösödési jogcimből származott volna.

Nem különben a törvényes örökösödéssej egyenlőnek tekintik az olyan egyezkedés is, ha valamely birtokot a többi örökösök szabad egyezkedés folytán védköteles örökösársuknak pénzbeli kielégítésök mellett engednek át.

Gabona piacz Budapestén.

jan. 20.

Buza:	100 kilónkint	20 k. 15 f. — 20 k. 90 f.
Rozs:	»	» 14 k. 80 f. — 15 k. 00 f.
Árpa:	»	» 14 k. 50 f. — 15 k. 20 f.
Törökbuza:	»	» 15 k. 70 f. — 15 k. 80 f.
Zab:	»	» 13 k. 80 f. — 14 k. 50 f.
Repce:	»	» 22 k. 10 f. — 22 k. 50 f.

